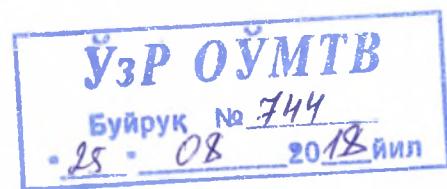

Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги

5120100 - Филология ва тилларни ўқитиши (шарқ тиллари бўйича)
бакалавриат таълим йўналишининг малака талаблари

Тошкент

СЎЗ БОШИ

1. ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН ВА КИРИТИЛГАН:

- Тошкент давлат шарқшунослик институти
- Ўзбекистон Республикаси Фанлар Академияси Абу Райхон Беруний номидаги Шарқшунослик институти.

2. ТАСДИҚЛАНГАН ВА АМАЛГА КИРИТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги ҳузуридаги Олий ва ўрта маҳсус, касб-ҳунар таълими йўналишлари бўйича ўкув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи кенгашнинг 2018 йил « 18 » август даги 4 - сонли йигилишида маъқулланган.

3. ЖОРИЙ ЭТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги.

Мазкур малака талабни Ўзбекистон Республикаси худудида расмий чоп этиш ҳукуқи Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигига тегишлидир.

МУНДАРИЖА

	бет
T/p	
1. <i>5120100 - Филология ва тилларни ўқитиши (шарқ тиллари бўйича) бакалавриат таълим йўналишининг умумий таснифи ...</i>	4
1.1. Кўлланиш соҳаси	4
1.2. <i>5120100 - Филология ва тилларни ўқитиши (шарқ тиллари бўйича) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг таснифи .....</i>	4
2. <i>5120100 - Филология ва тилларни ўқитиши (шарқ тиллари бўйича) таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар .....</i>	6
2.1. Бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар	6
2.2. <i>5120100 - Филология ва тилларни ўқитиши (шарқ тиллари бўйича) таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган малака талаблари .....</i>	7
3. <i>5120100 - Филология ва тилларни ўқитиши (шарқ тиллари бўйича) бакалавриат таълим йўналиши ўкув режаси ва фандастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар .....</i>	8
3.1. Ўкув режа фанлари блоклари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар	8
3.2. <i>5120100 - Филология ва тилларни ўқитиши (шарқ тиллари бўйича) бакалавриат таълим йўналиши ўкув режасидаги юклама ҳажми .....</i>	10

1. 5120100 - Филология ва тилларни ўқитиши (шарқ тиллари бўйича) бакалавриат таълим йўналишининг умумий таснифи

5120100 - Филология ва тилларни ўқитиши (шарқ тиллари бўйича) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрловчи олий таълимнинг ўқув режа ва фан дастури асосида амалга оширилади, унинг назарий ва амалий машғулотларини тўлиқ ўзлаштирган, якуний давлат аттестациясидан муваффақиятли ўтган шахсга «бакалавр» малакаси (даражаси) хамда олий маълумот тўғрисидаги давлат намунасидаги расмий хужжат(лар) берилади.

Ўқув режа ва фан дастурининг меъёрий муддати ва мос малака(даражаси) 1-жадвалда келтирилган.

1-жадвал

Ўқув режа ва фан дастурининг муддати ва битирувчиларнинг малака(даражаси)

Ўқув режа ва фан дастурининг номи	Малака (даражаси)	Ўқув режа ва фан дастурини ўзлаштиришининг меъёрий муддати
Бакалавриатнинг ўқув режа ва фан дастури	Бакалавр	4 йил

1.1. Қўлланиш соҳаси

1.1.1. Олий таълимнинг ушбу малака талаби **5120100 - Филология ва тилларни ўқитиши (шарқ тиллари бўйича)** таълим йўналиши бўйича олий маълумотли бакалаврлар тайёрлаш ўқув режа ва фан дастурларининг ўзлаштирилишини амалга оширишда Ўзбекистон Республикаси худудидаги барча олий таълим муассасалари учун талаблар мажмуини ифодалайди.

1.1.2. Олий таълим муассасаси мазкур бакалавриат таълим йўналиши бўйича кадрлар тайёрлаш ваколатига эга бўлганда малака талаб асосида ўқув режа ва фан дастурларини амалга ошириш хукукига эга деб хисобланади.

1.1.3. Малака талабнинг асосий фойдаланувчилари:

– мазкур таълим йўналиш бўйича фан, техника ва ижтимоий соҳа ютукларини хисобга олган холда ўқув режа ва фан дастурларини сифатли ишлаб чиқиш, самарали амалга ошириш ва янгилаш учун масъул олий таълим муассасаларининг профессор - ўқитувчилари;

– таълим йўналишининг ўқув режа ва фан дастурларини ўзлаштириш бўйича ўқуттарбия фаолиятини самарали амалга оширувчи барча ходимлари ва талabalari;

– ўз ваколат доирасида битирувчиларнинг тайёргарлик даражасига жавоб берадиган олий таълим муассасаларининг бошқарув ходимлари (ректор, проректорлар, ўқув бўлими бошлиги, деканлар ва кафедра мудирлари);

– битирувчиларнинг тайёргарлик даражасини баҳолашни амалга оширувчи Давлат аттестация ва имтихон комиссиялари;

– олий таълим муассасасини молиялаштиришни таъминловчи органлар;

– олий таълим тизимини аккредитация ва сифатини назорат қилувчи ваколатли Давлат органлари;

– таълим йўналишини ихтиёрий танлаш хукукига эга бўлган абитуриентлар ва бошқа манфаатдорлар.

**1.2. 5120100 - Филология ва тилларни ўқитиши (шарқ тиллари бўйича)
йўналиши бўйича бакалаврлар қасбий фаолиятларининг таснифи**

1.2.1. 5120100 - Филология ва тилларни ўқитиши (шарқ тиллари бўйича) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар қасбий фаолиятининг соҳалари:

5120100 - Филология ва тилларни ўқитиши (шарқ тиллари бўйича) бакалавриат таълим йўналиши – гуманитар соҳадаги йўналиш бўлиб, умумий ўрта, ўрта маҳсус, қасбхунар таълими муассасаларида ихтисослигига доир фанлар билан бир каторда шарқ ва гарб

тилларини ўқитиш; Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси ва тармоқ илмий тадқикот институтларида илмий-тадқикот ишларини олиб бориш; давлат ташкилотлари ва давлатга қарашли бўлмаган хусусий ташкилотлар, жумладан туризм билан боғлик муассасаларда шарқ ва гарб тилларидан таржимонлик қилиш; умумий ўрта, ўрта маҳсус, касб-хунар таълими тизими ning ташкилотлари, оммавий ахборот воситалари, давлат бошқаруви органлари, умумий ўрта, ўрта маҳсус касбий таълимнинг давлат ва нодавлат муассасаларида ихтисослиги билан боғлик комплекс масалаларни ечиш кабиларни қамраб олади.

Йўналиши бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият соҳаларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин.

1.2.2. 5120100 - Филология ва тилларни ўқитиши (шарқ тиллари бўйича) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар билим доираси ва касбий фаолиятларининг обьектлари:

асосий ўрганилаётган тилнинг назарий ва амалий асослари, лугат бойлиги, мазкур тилда илмий, бадиий адабиёт ҳамда қўллэзмаларни ўқиш ва талкин қилиш; ўрганилаётган тилда оғзаки нутқ малакасини орттириш; умумий тилшуносликнинг назарий масалалари; ўрганилаётган асосий адабиёт, унинг тарихи, назарий масалалари; адабий алоқалар, адабиётшунослик; таржима назарияси ва амалиёти, матн таржимаси, синхрон таржима масалалари; ўрганилаётган тил методикаси, дарс бериш маҳорати, нутқ маданияти тамоиллари кабилардан иборат.

Йўналиши бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият обьектларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин.

5120100 - Филология ва тилларни ўқитиши (шарқ тиллари бўйича) таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий фаолияти қўйидагиларни қамраб олади:

- умумий ўрта, ўрта маҳсус, касб-хунар таълими тизимида мутахассисликка оид фанлар ҳамда ўрганилган шарқ ва гарб тилларидан дарс бериши;
- таълим тизимида кабинет мудири, методист, лаборант ва унга тенглоситиришган лавозимларда ишлани;
- ижтимоий-гуманитар йўналишидаги илмий-тадқиқот ташкилотларида кичик илмий ходим бўлиб ишлани;
- давлат ташкилотлари ва давлатга қарашли бўлмаган хусусий ташкилотларда ўрганилган шарқ ва гарб тилларидан таржимонлик қилиши;
- архивларда, ахборот-ресурс марказларида, нашириётларда, оммавий-ахборот муассасаларида муҳаррир, мусаҳиҳ бўлиб ишлани;
- қўллэзма фондлари, турли таобиқкорлик субъектлари, нодавлат, нотижорат ва жамоат ташкилотлари ҳамда бошқа муассасаларда фаолият олиб бориш;
- маҳаллий ўз-ўзини бошқарши органлари ҳамда жойлардаги маънавият ва маърифат марказлари, шунингдек, мактабгача таълим муассасаларида ишлани;
- турли муассасаларда турист йўлбошловчиси, ҳаво йўлларида сервис ходими, турли фирмада ва меҳмонхоналарда менежсер хизматини кўрсата олиши.

1.2.3. 5120100 - Филология ва тилларни ўқитиши (шарқ тиллари бўйича) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг турлари

- илмий-тадқиқот;
- маънавий ва маърифий;
- ташкилий-бошқарув;
- педагогик (умумий ўрта, ўрта маҳсус, касб-хунар таълими тизимида)
- таржимонлик;
- консалтинг хизмати ва шу кабиларни ўз ичига олади.

Йұналиши бүйіча фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиқсан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият турларыда құшымча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин.

Таълим йұналиши бүйіча тайёрланган бакалаврлар касбий фаолиятларининг муайян турлари таълим жараёнининг манфаатдор иштирокчилари билан хамкорликда олий таълим муассасаси томонидан аникланади.

1.2.4. Таълим йұналиши бүйіча бакалаврларнинг касбий мослашув имкониятлари

5120100 – Филология ва тилларни ўқитиши (шарқ тиллари бүйіча) таълим йұналишини тугатган бакалавр умумий ўрта, ўрта маҳсус, касб-хунар таълими муассасаларида мутахассисликка оид фанларни ўқитиши имкониятига эга бўлади.

1.2.5. Таълимни давом эттириш имкониятлари

5120100 – Филология ва тилларни ўқитиши (шарқ тиллари бүйіча) таълим йұналиши бүйіча бакалавр касбий тайёргарликдан кейин:

5A120101 - Адабиётшунослик (шарқ тиллари ва тадқиқот йұналишилари бүйіча),

5A120102 - Лингвистика (шарқ тиллари бүйіча),

5A120103 - Мұмтоз филология (турлари бүйіча),

5A120104 - Матишунослик ва адабий манбашиунослик магистратура мутахассислари бүйіча икки йилдан кам бўлмаган муддатда ўқишни давом эттириши мумкин.

Шунингдек, ўрнатилган тартибда мустакил тадқиқчилик асосида илмий-тадқиқот ишларини олиб бориши мумкин.

2. 5120100 – Филология ва тилларни ўқитиши (шарқ тиллари бүйіча) таълим йұналиши бүйіча бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар

2.1. Бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар:

- дунёқарашиб билан боғлиқ тизимли билимларга эга бўлиши;
- гуманитар, табиий ва илмий фанлар асосларини, жорий давлат сиёсатининг долзарб масалаларини билиши, ижтимоий муаммолар ва жараёнларни мустакил таҳлил қила олиш;
- табиат ва жамиятда кечеётган жараён ва ҳодисалар ҳақида яхлит тасаввурга эга бўлиши, табиат ва жамият ривожланиши ҳақидаги билимларни эгаллаши ҳамда улардан замонавий илмий асосларда ҳаётда ва ўз касб фаолиятида фойдалана билиш;
- инсоннинг бошка инсонга, жамиятга ва атроф мухитга муносабатини белгиловчи ҳуқуқий ҳамда маънавий мезонларни билиши, касб фаолиятида уларни хисобга ола билиш;
- ахборот йиғиши, сақлаш, қайта ишлаш ва улардан фойдаланиш усулларини эгаллаган бўлиши, ўз касб фаолиятида мустакил асосланган қарорлар қабул қила олиши;
- тегишли бакалавриат йұналиши бүйіча рақоботбардош умумкасбий тайёргарликка эга бўлиши;
- янги билимларни мустакил эгаллай билиши, ўз устида ишлаши ва меҳнат фаолиятини илмий асосда ташкил қила олиши;
- соглом турмуш тарзи ва унга амал қилиш зарурияти тўгрисида илмий тассаввур ҳамда эътиқодга, ўзини жисмоний чинктириш укув ва кўнилмаларига эга бўлиши лозим.

Бакалавр:

- таълим йұналиши бүйіча олий маълумотли шахслар эгаллаши лозим бўлган лавозимларда мустакил ишлашга;
- тегишли бакалавриат йұналиши доирасида танланган мутахассислик бүйіча магистратурасида олий таълимни давом эттиришга;

- кадрларни қайта тайёрлаш ва малака ошириш тизимида қўшимча касб таълими олиш учун тайёрланадилар.

2.2. 5120100 – Филология ва тилларни ўқитиши (шарқ тиллари бўйича) таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий фаолиятларига қўйиладиган малака талаблари

Илмий-тадқиқот фаолиятида:

- филология соҳасида илмий текшириш институтларида кичик илмий ходим, тадқиқотчи-изланувчи сифатида намунавий усуллар ва бошқалар бўйича экспериментлар ўтказиш ва уларнинг натижаларига ишлов бериш;
- илмий ҳисоботлар ва тушунтириш хатларини ишлаб чиқиш;
- ўтказилаётган тадқиқотлар бўйича илмий обзорлар яратиш, рефератлар ва библиографиялар тузиш;
- илмий семинарлар, илмий конференциялар ишида маъruzachi, мухокамаларда катнашувчи ва референт сифатида иштирок этиш;
- илмий ва соҳага оид журналларга мақола ва тақризлар тайёрлаш;
- интернет тармоғида янги илмий, адабий ва лисоний янгиликлар, янги педагогик технологиялар ва эксплуатацион ютуқлар хакидаги маълумотларни мақсадга йўналган ҳолда қидириш ва топиш;
- илмий-тадқиқот ва ишлаб чиқариш жамоаси таркибида касбий фаолият масалаларини ечиш қобилиятларига эга бўлиши керак.

Маънавий-маърифий фаолиятида:

- маънавий-маърифий ишларни режалаштира олиш, уни ташкиллаштириш методикасини эгаллаш, ўкувчилар онгига миллий истиклол ғоясини сингдириш;
- ўкувчиларда мағкуравий ва ахборот хуружларига карши иммунитетни юзага келтириш метод ва технологияларини билиш;
- глобаллашув шароитида кечеётган жараёнларда ёзма маънавий мероснинг ўрни ва таъсири ҳақида тушунтириш ишларини олиб бориш;
- маҳаллаларда маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича индивидуал сұхбат ўтказиш;
- миллий урф-одат ва маросимларни ўтказишида умуминсоний қадриятлар, меҳрмурувват, багрикенглик, ватанпарварлик, садоқат каби юксак инсоний фазилатларни очиб бериш қобилиятларига эга бўлиши керак.

Ташкилий-бошқарув фаолиятида:

- мумтоз меросни ўрганиш ва оммалаштиришга оид турли тадбир, анжуман ва маърифий сұхбатларни ташкиллаштириш ва бошкариш;
- АРМда ахборот технологиялари тизимини яратиш ва улардан фойдаланиш билан боғлиқ бўлган жараёнлар мониторинги ҳамда сифатини баҳолаш механизmlарини ишлаб чиқиш;
- атроф-мухитни муҳофаза қилиш ва меҳнат хавфсизлиги талабларига мос келиши борасида ишлаб чиқариш жараёнларини назорат қилишда иштирок этиш;
- ахборот технологияларидан фойдаланган ҳолда ишлаб чиқариш жараёнлари мониторинги ва сифатини баҳолаш механизmlарини ишлаб чиқиш;
- атроф-мухитни муҳофаза қилиш ва меҳнат хавфсизлиги талабларига мос келиши борасида ишлаб чиқариш жараёнларини назорат қилиш;
- жамоада ижтимоий ва маънавий-маърифий ишларни ташкил этиш ва бошкариш;
- фикрлар ҳар хил бўлган шароитда тўгри қарор қабул қилиш;
- бажараётган фаолияти бўйича иш режасини тузиш, назорат қилиш ва амалга оширилган ишнинг натижаларини баҳолаш қобилиятларига эга бўлиши керак.

Педагогик фаолиятида (умумий ўрта, ўрта маҳсус, касб-хунар таълими тизимида):

—умумий ўрта, ўрта маҳсус касб-хунар таълим тизимининг таълим муассасаларида тайёргарлик йўналишида назарда тутилган ўкув фанлари ҳамда ўрганилган шарқ ва гарб тилларидан замонавий ахборот ва педагогик технологиялардан фойдаланиб, назарий ҳамда амалий машғулотларни ўтказиши;

—ўкув жараёнини ташкил этиш ва ўтказилишига кўмаклашиш, тадқиқотларда иштирок этиш, маълумотларни тўплаш, умумлаштириш ва таҳлил этиш;

—ўқитилаётган фанлар бўйича дарс машгулотларини ўтказиши учун зарур бўлган ўкув-методик хужжатларни шакллантириш, тузиш ва уларни татбиқ этиш;

—мустакил таълим ва ижодий қидибув натижасида ўқитилаётган фан ҳамда педагогик фаолият соҳасидаги методлар, воситалар ва шакллар жабҳаларида ўз-ўзини мунтазам такомиллаштириб бориш **қобилиятларига эга бўлиши лозим**.

Таржимонлик фаолиятида:

— давлат ташкилотлари ва давлатга қарашли бўлмаган хусусий ташкилотларда ўрганилган чет тиллардан таржимонлик қилиш, иш қозозлари билан ишлаш;

— турли муассасаларда турист йўлбошловчиси, ҳаво йўлларида сервис ходими, турли фирма ва меҳмонхоналарда менежер хизматини кўрсата олиш **қобилиятига эга бўлиши керак**.

Консалтинг хизмати фаолиятида:

— йўналишига мос мавзулардаги лойиҳалар, манбалар, адабиётлар, электрон видео ва аудио маҳсулотларни экспертиза қилиш;

— ихтисосликка мос соҳалар бўйича консалтинг хизматларини кўрсатиш **қобилиятларига эга бўлиши керак**.

3. 5120100 – Филология ва тилларни ўқитиши (шарқ тиллари бўйича)
бакалавриат таълим йўналиши ўкув режаси ва фан дастурлари
мазмунига қўйиладиган умумий талаблар

5120100 – Филология ва тилларни ўқитиши (шарқ тиллари бўйича) бакалавриат таълим йўналиши ўкув режаси ва фанлар дастурлари умумий ўрта ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълими билан узлуксизлик ва узвийлик таъминланишини инобатга олган ҳолда ишлаб чиқилиши ва талабаларнинг қуидаги мажбурий фанлар блокларини ўзлаштиришини назарда тутиши зарур:

гуманитар ва табиий-илмий;

умумкасбий;

ихтисослик;

кўшимча.

Касб фаолияти қўникмаларини эгаллаш учун малака амалиётлари ўтилиши назарда тутилиши шарт.

Ўкув режалар мажбурий ўкув фанлари билан бир қаторда талабалар танлаган фанларни ҳам ўз ичига олиши керак.

Бакалавриат таълим йўналиши ўкув режаси ва фанлар дастурларини ўзлаштиришда талабаларнинг ўкув фанларига оид бир қанча масалалар ва муаммолар бўйича мустакил билим олиши назарда тутилиши лозим.

Бакалавриат таълим йўналиши ўкув режасига мувофиқ равишда яқуний давлат аттестацияси билан тугалланиши шарт.

3.1. Ўкув режа фанлари блоклари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар

Гуманитар ва табиий-илмий фанлар блоки:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги томонидан тасдиқланадиган олий таълимнинг бакалавриат таълим йўналишлари ўкув режаларидаги

гуманитар ва табиий-илмий фанлар блокига кўйиладиган умумий талаблар асосида белгиланади.

умумий ўрта ва ўрта маҳсус, қасб-хунар таълими билан узвийлик ҳамда узлуксизликни инобатга олган ҳолда, информатика ҳамда ахборот тўплаш, уларни қайта ишлаш ва узатиш усулларининг жамиятдаги ўрни ва аҳамияти ҳақида олий даражадаги тасаввурларни шакллантириши;

таълим йўналиши учун зарур бўлган фундаментал фанларни чукур ўрганишнинг илмий ва назарий асосларини таъминлаши;

ўрганилаётган мамлакат тарихи, географияси, иқтисодий, ижтимоий-сиёсий тизими, халқаро муносабатлари, унинг жаҳон ҳамжамиятидаги геополитик ўрнини билиши лозим.

Умумкасбий фанлар блоки:

таълим йўналиши ихтисослик фанларни ўрганиш ва чукур эгаллаш учун зарур бўлган фундаментал умумкасбий билимларни, амалий кўникма ва укувларни шакллантириши;

таълим йўналишига мувофиқ қасб фаолияти соҳаларида эришилган асосий ютуқлар, муаммолар ва уларнинг ривожланиш истиқболлари ҳақида тасаввур ҳосил қилиши;

талабаларнинг асосий ўрганилаётган шарқ тилини ўзлаштириш даражаси “A1 бошланғич” босқичидан бошлаб “B2 тилни мустаҳкам эгаллаш ва эркин мулоқот қила олиш” босқичигача бўлган кўникмалар доирасидаги билимларни қамраб олишга қаратилиши;

асосий ўрганилаётган тилнинг ёзма, адабий ва оғзаки шаклларини; тилнинг илмий тавсифи, ёзув, график хусусиятлари, орфографияси, пунктуацияси, лексик-грамматик хусусиятлари, сўз ясалиши ва унинг тузилиши, бошқа тиллардан сўз ўзлаштириш конуниятлари; содда ва қўшма гаплар, сўз бирикмалари, лексика ва ёзма нутқ, диалектик лексиканинг асосий хусусиятлари; илмий атамалар тизими, лингвистика ва адабиётшуносликка тегишли тушунчаларни билиши;

асосий ўрганилаётган тилдаги адабий матнларни ўқитиш олиб борилаётган тилга таржима қила олиши; чет эллик мутахассислар билан муайян соҳада ва умумий масалаларда тўлақонли жонли мулоқот олиб бориши; ҳар турли ва мураккаб матнларни ўқитиш олиб борилаётган тилдан асосий ўрганилаётган тилнинг хозирги адабий шаклига ёзма таржима қила олиши;

асосий ўрганилаётган тилдан ўқитиш олиб борилаётган тилга сухбат, нутқ ва маърузаларни оғзаки изчил ва синхрон таржима қила олиши; асосий ўрганилаётган тил ва ўқитиш олиб борилаётган тилдаги маълумотларни қўллаб аннотация, реферат, маълумотлар тўплаши ва тузиши;

тили ўрганилаётган мамлакат адабиётининг жаҳон адабиётидаги ўрни ва унинг башарият тараққиётидаги улушини аниқлаши; жаҳон адабиёти анъаналаридан шарқ адабиётининг миллий хусусиятларини ажратса олиши; шарқ мамлакатларида адабий таъсир масалаларини фарқлашни билиши зарур.

Ихтисослик фанлари блоки:

тегишли бакалавриат таълим йўналиши бўйича маҳсус билимларни, қасб фаолияти кўникмалари ва укувларини шакллантириши;

бакалавриат таълим йўналишлари бўйича қасб фаолияти соҳаларида эришилган асосий ютуқлар, муаммолар ва уларнинг ривожланиш истиқболлари ҳақида тасаввур ҳосил қилиши;

ихтисослик фанларининг ўрганиш обьектлари, предмет, мақсад ва вазифалари, ходиса ва жараёнларни билиши ва улардан илмий тадқиқотларда унумли фойдалана олиши;

таълим йўналиши негизидаги муайян магистратура мутахассислиги бўйича келгусида таълимни давом эттиришга онгли муносабатда бўлишига кўмаклашиши лозим.

Ихтисослик фанларининг дастурларини ишлаб чиқишида кадрлар буюртмачиларининг талабларини эътиборга олинади.

Қўшимча фанлар блоки:

таълим йўналиши талабаларнинг умумкасбий ва ихтисослик фанлари бўйича қўшимча равишда чуқур билим олишга бўлган эҳтиёжини қондириши;

мехнат бозорида ракобатбардошликни таъминлаши ҳамда таълим хизматлари соҳалари ривожини жадаллаштириши;

таълим сифатига қўйилаётган талаблар ва меҳнат бозори конъюктураси тез ўзгараётган шароитда бакалавриат таълим йўналишлари бўйича ўкув режалар ва фандастурларининг сафарбарлиги ва мослашувчан бўлишини таъминлаши;

касбий фаолият стратегияси ва тактикасини тўғри танлай олиш, касбий нуқтаи назарнинг барқарорлигини таъминлаши лозим.

Танлов фанлари:

Таълим йўналиши бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиқсан ҳолда танлов фанларининг маркиби ва уларнинг мазмунига қўйилган талаблар ОТМ Кенгашин томонидан белгиланади.

3.2. 5120100 – Филология ва тилларни ўқитиши (шарқ тиллари бўйича) бакалавриат таълим йўналиши ўкув режасидаги юклама ҳажми

Барча турдаги аудитория ва аудиториядан ташкари ўкув ишларини ўз ичига олган ўкув юкламасининг энг юкори ҳажми ҳафтасига 54 соат қилиб белгиланади. Ишлаб чиқаришдан ажralган ҳолда (кундузги) ўқиши шакли учун аудитория машғулотларининг энг юкори ҳажми ҳафтасига 30 соатгacha қилиб белгиланиши мумкин.

Ўқишининг норматив муддати тўрт йил бўлгани ҳолда ўкув жараёни 204 ҳафта давом этиши зарур.

Ўкув даврининг умумий ҳажми қўйидагicha тақсимланади:

назарий ва амалий таълим -	59,8%;
аттестация -	8,8%;
таътил -	17,6%;
малакавий амалиёт -	10,8%;
битириув малакавий иши -	2,9%.

Назарий таълим ҳажми фанлар блоклари бўйича қўйидагicha тақсимланади:

гуманитар ва табиий-илмий фанлар	25,0%;
умумкасбий фанлар	48,0%;
ихтисослик фанлар	21,0%;
қўшимча фанлар	6,0%.

Илова

*5120100 –Филология ва тилларни ўқитиши (шарқ тиллари бўйича) йўналиши бўйича
таълим дастурининг тузилиши*

T/p	Ўқув блоклари, фанлар ва фаолият турларининг номлари	Умумий юкламанинг хажми, соатларда
1.00	Гуманитар ва табиий-илмий фанлар	1662
1.01	Ўзбекистон тарихи	78
1.02	Ўзбекистонни ривожлантириш стратегияси. Фуқаролик жамияти	78
1.03	Фалсафа	128
1.04	Диншунослик	64
1.05	Ўзбек (рус) тили	184
1.06	Хорижий тил	880
1.07	Жисмоний гарбия ва спорт*	128
1.08	Тил таълимидаги АКТ	122
2.00	Умумкасбий фанлар	3172
2.01	Асосий шарқ тили	2126
2.02	Тили ўрганилаётган мамлакат адабиёти	512
2.03	Тилшунослик	98
2.04	Адабиётшунослик	98
2.05	Мамлакатшунослик	184
2.06	<i>Танлов фанлари</i>	154
3.00	Ихтисослик фанлари	1356
3.01	Асосий шарқ тили филологиясига кириши	62
3.02	Асосий шарқ тили назарий грамматикаси	72
3.03	Асосий шарқ тили лексикологияси	62
3.04	Шарқ тилларини ўқитиши методикаси	124
3.05	Синхрон таржима	144
3.06	Илмий иш асослари (аннотация, рефератлаш, интерпретация)	62
3.07	Нутқ маданияти	62
3.08	<i>Танлов фанлари</i>	768
4.00	Қўшимча фанлар	398
	Жами	6588
	Малакавий амалиёт	1188
	Битириув малакавий иши	324
	Аттестациялар	972
	Жами	2484
	ҲАММАСИ	9072

Илова

**5120100 –Филология ва тилларни ўқитиши (шарқ тиллари бўйича) йўналиши бўйича
таълим дастурининг тузилиши**

T/p	Ўқув блоклари, фанлар ва фаолият турларининг номлари	Умумий юкламанинг хажми, соатларда
1.00	Гуманитар ва табиий-илмий фанлар	1662
1.01	Ўзбекистон тарихи	78
1.02	Ўзбекистонни ривожлантириш стратегияси. Фуқаролик жамияти	78
1.03	Фалсафа	128
1.04	Диншунослик	64
1.05	Ўзбек (рус) тили	184
1.06	Хорижий тил	880
1.07	Жисмоний тарбия ва спорт*	128
1.08	Тил таълимидаги АКТ	122
2.00	Умумқасбий фанлар	3172
2.01	Асосий шарқ тили	2126
2.02	Тили ўрганилаётган мамлакат адабиёти	512
2.03	Тилшунослик	98
2.04	Адабиётшунослик	98
2.05	Мамлакатшунослик	184
2.06	<i>Танлов фанлари</i>	154
3.00	Ихтисослик фанлари	1356
3.01	Асосий шарқ тили филологиясига кириш	62
3.02	Асосий шарқ тили назарий грамматикаси	72
3.03	Асосий шарқ тили лексикологияси	62
3.04	Шарқ тилларини ўқитиш методикаси	124
3.05	Синхрон таржима	144
3.06	Илмий иш асослари (аннотация, рефератлаш, интерпретация)	62
3.07	Нутқ маданияти	62
3.08	<i>Танлов фанлари</i>	768
4.00	Қўшимча фанлар	398
	Жами	6588
	Малакавий амалиёт	1188
	Битирув малакавий иши	324
	Аттестациялар	972
	Жами	2484
	ҲАММАСИ	9072

Библиографик маълумотлар

УДК 002: 651. 1/7

Гурух Т 55

ОКС 01.040.01

Таянч сўзлар:

касбий фаолият тури, компетенция, модуль, таълим йўналиши, касбий фаолият обьекти, касбий фаолият жабхаси, бакалавриатнинг асосий ўкув режа ва фан дастури (бакалавриат дастури), профиль, ўқиб-ўрганиш натижалари, ўкув цикли, асосий ўрганилаётган тил, тилнинг фонетик тизими, ёзув ва товуш муносабатлари; фонетик ходисалар; орфоэпия; орфография; имло хусусиятлари, пунктуация; транскрипция, транслитерация; тилнинг лугат таркиби, ўз ва ўзлашган қатлам; сўз ва унинг маъноси; тилда кўп маънолилик ходисаси, полисемантизм; сўз маъносининг торайиши ва кенгайиши; метафора, метонимия, синекдоха, вазифадошлиқ; синонимия, омонимия, антонимия ҳодисалари; морфемика, тилнинг морфологик курилиши; сўз ясалиши; сўз туркумлари; грамматик категориялар; тилнинг синтактик қурилиши; сўз бирикмаси, эркин ва турғун сўз бирикмалари, фразеологизм, синтагмалар; гап қурилиши, гап бўлаклари; гап турлари, содда ва қўшма гаплар; кўчирма ва ўзлаштирма гаплар; тўлик ва тўлиқсиз гаплар; стилистика, оғзаки ва ёзма нутқ; функционал услублар; нутқ маданияти; ёзма ва оғзаки нутқ; сўз бойлиги; публицистика, бадиий адабиёт, поэтика; шеър семантикаси, матн таржимаси, матн талкини; расмий ҳужжатлар услуби; бадиий услуб; бадиий асар; адабий тур ва жанрлар; кофия, радиф, вазн, бадиий санъатлар; адабий жараён; миллий адабиёт, ижодкор индивидуаллиги, адабий-ижодий новаторлик; адабий оқимлар; адабий матн; адабиёт тарихи; адабиёт тарихини даврлаштириш; адабиёт намояндадали; тарихий-адабий асар; методика.

Ишлаб чиқувчилар, келишилган асосий турдош олий таълим муассасалари ҳамда
кадрлар истеъмолчилари

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН:

Тошкент давлат шарқшунослик институти

М.Ў.

Ректор А.Манионов

2018 йил « 6 » августр

Ўзбекистон Республикаси Фанлар Академияси Абу Райхон Беруний номидаги
Шарқшунослик институти

Директор Б.Абдухалимов

2018 йил « 6 » августр

М.Ў.

КЕЛИШИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрга маҳсус таълим вазирлиги
хузуридаги

Олий ва ўрга маҳсус, қасб-хунар
таълимими
ривожашиниш маркази

Директор А.Рахимов

М.Ў.

Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари
университети

Ректор Ф. Рахимов

М.Ў.

Ўзбекистон Миллий
университети

Ректор А.Марахимов

2018 йил « 10 » августр

М.Ў.

Республика Таълим маркази

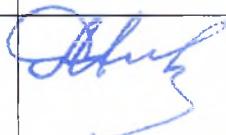
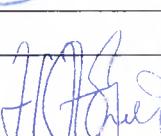
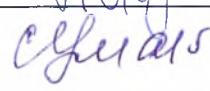
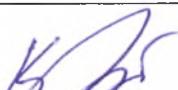
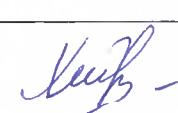
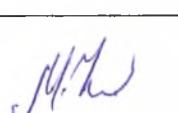
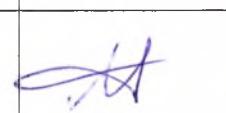
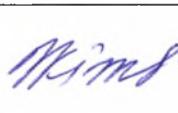
Директор М.Эсанов

2018 йил « 10 » августр

М.Ў.

**5120100 – Филология ва тилларни ўқитиши (шарқ тиллари бўйича)
таълим йўналиши бўйича малака талаблари ва ўкув режасини
ишлаб чиқувчи
Ишчи гурӯҳ таркиби**

т/р	Ишчи гурӯҳ раиси ва аъзоларининг Ф.И.Ш	Лавозими, илмий даражаси ва унвони	Имзо
1.	Маннонов Абдураҳим Муталович	Раис, ТДШИ ректори, ф.ф.д., профессор	
Аъзолари:			
2.	Абдуллаев Нодир Абдулхаевич	ТДШИ Ўкув ишлари бўйича проректор, сиёс.ф.н.	
3.	Умарова Саодат Маҳкамовна	ТДШИ Ўкув-услубий бўлим бошлиги	
4.	Омонов Кудрат Шарипович	ТДШИ Шарқ филологияси факультети декани, ф.ф.д., доцент	
5.	Мирзаҳмедова Хулкар Восиловна	ТДШИ Эрон-афғон филологияси кафедраси мудири, PhD	
6.	Мухибова Улфатхон Учқуновна	ТДШИ Жанубий Осиё тиллари кафедраси мудири, ф.ф.д., доцент	
7.	Матчонов Элёр Омонович	ТДШИ Япон филологияси кафедраси мудири, катта ўқитувчи	
8.	Ким Наталья Дек-хеновна	ТДШИ Корейс филологияси кафедраси мудири, ф.ф.д., доцент	

Ректор
М.У.

Ўкув ишлари бўйича
проректор

Декан

А.М. Маннов

Н.А. Абдуллаев

К.Ш. Омонов

Тошкент давлат шарқшунослик институти Академик лицейи бакалавриат таълим йўналишлари (магистратура мутахассисликлари) учун янгидан яратиладиган малака талабларига киритиладиган кадрлар истеъмолчиларининг таълим йўналиши (магистратура мутахассислиги) битирувчилари касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талаблари (касбий компетентлик талаблари)

т/р	Тошкент давлат шарқшунослик институти Академик лицейи бакалавриат таълим йўналиши (магистратура мутахассислиги)		Тошкент давлат шарқшунослик институти Академик лицейи бакалавриат таълим йўналиши (магистратура мутахассислиги) битирувчилари касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талаблари (касбий компетентлик талаблари)
	шифри	номи	
1	5120100	Филология ва тилларни ўқитиш (шарқ тиллари бўйича)	Битирувчилар қўйидаги касбий компетенция ва қобилиятга эга бўлиши керак: - Кенг қамровли, тилнинг айрим ностандарт ишлатилиш ҳолларини ҳам ўз ичига олган аудио тасма ва ахборот материалларини тушуна олиш ва сўзловчилар ўртасидаги бирмунча яширин қарашлар ва муносабатлар, кичик деталларнинг ҳам муҳим жиҳатларини аниқлай олиш; - Ўқувчиларда мафкуравий ва ахборот хуружларига қарши иммунитетни юзага келтириш метод ва технологияларини билиш; - Глобаллашув шароитида кечаётган жараёнларда ёзма маънавий мероснинг ўрни ва таъсири ҳақида тушунтириш ишларини олиб бориш; - Маҳаллаларда маънавий-аҳлоқий тарбия масалалари бўйича индивидуал сухбат ўтказиш; - Миллий урф-одат ва маросимларни ўтказишида умуминсоний қадриятлар, меҳр-муруват, бағрикенглик, ватанпарварлик, садоқат каби юксак инсоний фазилатларни очиб бериш; - Жамоада ижтимоий ва маънавий-маърифий ишларни ташкил этиш ва бошқариш; - Фикрлар ҳар хил бўлган шароитда тўғри қарор қабул қилиш; - Бажараётган фаолияти бўйича иш режасини тузиш, назорат қилиш ва амалга оширилган ишнинг натижаларини баҳолаш; - Ўқитишининг илмий асосларини таҳлил қила бориш, методик бирлашмаларда умумий ўрта таълим, ўрта маҳсус, касб-хунар таълими мазмунида фаннинг ўрнини белгилай олиш ва унинг илмий муаммолари бўйича педагогик ўқишиларда маърузалар қилиш, мактаб, академик лицей ва касб-хунар

		коллажларида дифференциал таълимни йўлга кўя олиш, ўкув жараёни билан боғлиқ барча хужжатларни юритиш; - Гуманитар соҳа фанларини ўқитишида намунавий инновацион-технологик жараёнларни ишлаб чиқиш ва уларни қўллаш; - Ўкув фанларини ўқитиши методикасини эгаллаш; - Электрон ўқитиши усулларини эгаллаш; - Замонавий ахборот ва педагогик технологиялардан фойдаланиб, ҳали оммалашиб улгурмаган ўкув машғулотларини ўтказиш; - Ўқитилаётган фанлар бўйича ўкув машғулотларини ўтказиш учун ўқитишининг дидактик ҳамда техник воситаларидан фойдаланиш; - Умумий ўрта, ўрта маҳсус, касб-хунар таълими тизимининг таълим муассасаларида мутахассисликка оид таълим йўналишида назарда тутилган ўкув фанлари бўйича назарий, амалий ва семинар машғулотларини ўтказиш; - Мустақил таълим ва ижодий қидириув натижасида ўқитилаётган фан ҳамда педагогик фаолият соҳасидаги турли усувлар, воситалар ва бошқа соҳаларда ўз-ўзини мунтазам такомиллаштириб бориш; - Узлуксиз таълим тизимининг ДТС, малака талаблари, ўкув дастурлари ва бошқа ўкув-меъёрий хужжатларни ишлаб чиқиш.

Тошкент давлат шарқшунослик институти
Академик лицейи директори

Х. Султонов

Ўзбекистон Ёзувчилар Уюшмасининг

бакалавриат таълим йўналишлари (магистратура мутахассисликлари) учун янгидан яратиладиган малака талабларига киритиладиган кадрлар истеъмолчиларининг таълим йўналиши (магистратура мутахассислиги) битиравчилари касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талаблари (касбий компетентлик талаблари)

т/р	Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси учун бакалавриат таълим йўналиши (магистратура мутахассислиги)		Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси учун бакалавриат таълим йўналиши (магистратура мутахассислиги) битиравчилари касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талаблари (касбий компетентлик талаблари)
	шифри	номи	
1	5120100	Филология ва тилларни ўқитиш (шарқ тиллари бўйича)	– гуманитар соҳада кичик илмий ходим, тадқиқотчи-изланувчи сифатида намунавий усуллар ва бошқалар бўйича экспериментлар ўтказиш ва уларнинг натижаларига ишлов бериш; – илмий хисоботлар ва тушунтириш хатларини ишлаб чиқиш; – ўтказилаётган тадқиқотлар бўйича илмий обзорлар яратиш, рефератлар ва библиографиялар тузиш; – илмий семинарлар, илмий конференциялар ишида маъruzачи, муҳокамаларда қатнашувчи ва референт сифатида иштирок этиш; – илмий ва соҳага оид журналларга мақола ва тақризлар тайёрлаш; – интернет тармоғида янги илмий, адабий ва лисоний янгиликлар, янги педагогик технологиялар ва эксплуатацион ютуқлар ҳақидаги маълумотларни мақсаддага йўналган ҳолда қидириш ва топиш; – илмий-тадқиқот ва ишлаб чиқариш жамоаси таркибида касбий фаолият масалаларини ечиш; – илмий манбаларга асосланган ҳолда, инновацион ва фундаментал тадқиқотлар олиб бориш; – мумтоз меросни ўрганиш ва оммалаштиришга оид турли тадбир, анжуман ва маърифий сұхбатларни ташкиллаштириш ва бошқариш; – АРМда ахборот технологиялари тизимини яратиш ва улардан фойдаланиш билан боғлиқ бўлган жараёнлар мониторинги ҳамда сифатини баҳолани механизмларини ишлаб чиқиш;

		– ахборот технологияларидан фойдаланган ҳолда ишлаб чиқариш жараёнлари мониторинги ва сифатини баҳолаш механизмларини ишлаб чиқиш; – жамоада ижтимоий ва маънавий-маърифий ишларни ташкил этиш ва бошқариш; – фикрлар ҳар хил бўлган шароитда тўғри қарор қабул қилиш; – бажараётган фаолияти бўйича иш режасини тузиш, назорат қилиш ва амалга оширилган ишнинг натижаларини баҳолаш.

Ўзбекистон Ўзувчилар уюшмаси раиси

С. Сайид

Жанубий Корея Республикасининг Тошкентдаги Сежон институти
 бакалавриат таълим йўналишлари (магистратура мутахассисликлари) учун янгидан яратиладиган малака талабларига
 киритиладиган кадрлар истеъмолчиларининг таълим йўналиши (магистратура мутахассислиги) битирувчилари касбий
 фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талаблари (касбий компетентлик талаблари)

т/р	Жанубий Корея Республикасининг Тошкентдаги Сежон институти учун тайёрланадиган бакалавриат таълим йўналиши		Жанубий Корея Республикасининг Тошкентдаги Сежон институти бакалавриат таълим йўналиши битирувчилари касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талаблари (касбий компетентлик талаблари)
	шифри	номи	
1	5120100	Филология ва тилларни ўқитиш (шарқ тиллари бўйича)	Битирувчи қўйидаги касбий компетенция ва қобилиятга эга бўлиши керак: - кенг камровли, тилнинг айrim ностандарт ишлатилиш ҳолларини ҳам ўз ичига олган аудио тасма ва ахборот материалларини тушуна олиш ва сўзловчилар ўртасидаги бирмунча яширин қарашлар ва муносабатлар, кичик деталларнинг ҳам муҳим жиҳатларини аниқлай олиш; - фильмларни сленг ва идиоматик ибораларнинг ишлатилиш ҳолларининг аксар кисмини тушунган ҳолда кузата олиш; - сифат жиҳатдан бирмунча ёмон, овоз эшитилиши ноаникроқ бўлган оммавий эълонлардан (масалан, темир йўл вокзали, спорт майдончасидаги эълонлар) тегишли маълумот ола билиш; - соҳага оид мақолалар ёза билиш; - барча турдаги хатларни ёза билиш; - барча турдаги маълумотларни ёза олиш; - соҳага оид адабиётлар (мақолалар, китоблар, малакавий иш) таҳлилларини ёза олиш; - соҳага оид адабиётлар (бирламчи ва иккиламчи манбалар)га аннотациялар ёза олиш; - турли илмий материалларга хулоса ёза олиш; - тезис ва конференцияда қатнашиш учун таклиф ва мушоҳадаларини ёза олиш; - соҳага оид мавзулар бўйича презентация ва маъruzalар қила олиш; - обьект, субъект, вазият ва ҳодисаларни батафсил тасвирлай олиш; - маъруза, муҳокама ёки мақолага тўғри ва равон тарзда хулоса қила олиш; - мутахассислиги соҳасида таржима ишларини ва хизмат кўрсатишни ташкил

			- этиш; - ўргатилаётган тилларни жадаллашган усулда ўргатиш ва хизмат кўрсатишни ташкил қилиш; - ҳалқаро конференцияларда синхрон, визуал, кетма-кет таржима қила олиш; - амалиётда информацион технологияларни ҳалқаро ва қасбий стандартларни, замонавий педагогик ва ахборот технологияларини қўллаш.

Жанубий Корея Республикасининг
Тошкентдаги Сежон институти директори

Хо Сен Хенг

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли, 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўкув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишган қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорларида ва ҳар бир таянч ОТМ учун Ҳукумат томонидан чиқарилган Фармон ва қарорлар ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-хх-сонли топшириғи асосида Тошкент давлат шарқшунослик институтида ишлаб чиқилган малака талаблари ва ўкув режаларининг турдош ОТМлари билан

КЕЛИШУВ БАЁННОМАСИ

Тошкент ш.

“10 08 2018 й

Қатиашдилар:

ТДШИ даи: А.М.Маннонов – Тошкент давлат шарқшунослик институти ректори, С.М.Умарова – ТДШИ Ўкув-услубий бўлим бошлиги, Қ.Омонов – Шарқ филологияси факультети декани, Ч.Хусанов – Хорижий мамлакатлар иқтисодиёти ва сиёсати факультети декани; И.Бекмуратов – Тарих ва фалсафа факультети декани; С.Хошимова – Хитойшунослик факультети декани; Р.Алимухамедов – Мумтоз филология кафедраси мудири, Р.Р.Алимова – МОХТМ кафедраси мудири, Т.С.Расулов – Хорижий мамлакатлар иқтисодиёти кафедраси мудири, Д.А.Пўлатова – Шарқ фалсафаси ва маданияти кафедраси мудири, У.У.Муҳибова – Жанубий Осиё тиллари кафедраси мудири, Н.Э.Каримова – Хитой сиёсати, тарихи ва иқтисодиёти кафедраси мудири, Д.Сайфуллаев – Жаҳон сиёсати ва халқаро муносабатлар кафедраси мудири, Ш.Усмонова - Таржимашунослик кафедраси мудири.

Шунингдек, ЎзМУ, ЖИДУ, ТИУ, ЎзДЖТУдан таклиф этилган етакчи профессор-ўқитувчилар, кафедра мудирлари.

КУН ТАРТИБИ

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўкув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишган қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорларида, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғида ҳамда Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирининг 2018 йил 7 июндаги “Олий таълим муассасаларининг янги 2018/2019 ўкув йилига самарали тайёргарлик қўриш ишларини ташкиллаштириш тўғрисида”ги 504-сонли бўйруғида белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида Тошкент давлат шарқшунослик институти ижодий ишчи гурухлари томонидан тайёрланган куйидаги бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари Малака талаблари ва ўкув режалари мухокамаси:

Таълим йўналишлари:

- 5120100 – Филология ва тилларни ўқитиши (шарқ тиллари бўйича);
- 5120100 – Филология ва тилларни ўқитиши (мумтоз тиллар бўйича);
- 5120100 – Филология ва тилларни ўқитиши (хитой филологияси);
- 5120200 – Таржима назарияси ва амалиёти (шарқ тиллари бўйича);
- 5120300 – Тарих (Шарқ мамлакатлари ва минтақалари бўйича);
- 5120300 – Тарих (Марказий Осиё мамлакатлари бўйича);
- 5120700 – Жаҳон сиёсати (минтақалар бўйича);
- 5120700 – Жаҳон сиёсати (Хитой Xalq Республикаси);
- 5120800 – Шарқ фалсафаси ва маданияти;

5231000 – Хорижий мамлакатлар иқтисодиёти ва мамлакатшунослик (мамлакатлар ва минтақалар бўйича).

Магистратура мутахассисликлари:

- 5A120101 – Адабиётшунослик (шарқ тиллари ва тадқиқот йўналишлари бўйича);
- 5A120102 – Лингвистика (шарқ тиллари бўйича);
- 5A120103 – Мумтоз филология (турлари бўйича);
- 5A120104 – Матншунослик ва адабий манбашунослик;
- 5A120201 – Қиёсий тилшунослик, лингвистик таржимашунослик (шарқ тиллари бўйича);

- 5А120302 – Тарих (йўналишлар ва мамлакатлар бўйича);
 5А120304 – Тарихшунослик, манбашунослик ва тарихий тадқиқот усуллари (мамлакатлар бўйича);
 5А120701 – Халқаро муносабатлар ва ташки сиёсат;
 5А120801 – Шарқ фалсафаси ва маданияти;
 5А231000 – Хорижий мамлакатлар иктисодиёти ва мамлакатшунослик (мамлакатлар ва минтақалар бўйича);
 5А231101 – Ташки иктисодий фаолият (тармоқлар ва фаолият турлари бўйича).

Сўзга чиқдилаар: А.Манионов – Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иктисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июнданги “2018/2019 ўкув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли, 2018 йил 5 июнданги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли карорларида, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-хх-сонли топшириғида ҳамда Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирининг 2018 йил 7 июнданги “олий таълим муассасаларининг янги 2018/2019 ўкув йилига самарали тайёргарлик кўриш ишларини ташкиллаштириш тўғрисида”ги 504-сонли бўйругида белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида тузилган ишчи гурух профессор-ўқитувчилари томонидан “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”га мувофиқ, хорижий ОТМлар тажрибасини ўрганиш натижасида 10 та бакалавриат таълим йўналишлари ва 11 та магистратура мутахассисликлари бўйича ишлаб чиқилган малака талаблари ва ўкув режалари ҳақида ахборот берди, уни муҳокама қилиш ҳамда ушбу янгидан яратилган малака талаблари ҳақида йигилиш қатнашчиларидан фикр-мулоҳаза ва таклифлар билдиришларини сўради.

Эшигтилди: Н.Абдуллаев – Институтдаги барча кафедралар мутахассислари ва ЎзМУ, ЎзДЖТУ, ТИУ, ЖИДУ ижодий ишчи гурухлари аъзоларини жалб этган ҳолда амалдаги Малака талаблари замонавий таълим технологиялари, энг янги ахборот ва ўкув-услубий талаблар асосида таҳдил этилди, чег элдаги мос таълим йўналишлари ва мутахассисликлари бўйича таълим олиб бориладиган ОТМлар таълим тизими синчковлик билан ўрганиб чиқилди. Мазкур таълим йўналишлари ва мутахассисликлари бўйича турдош этиб белгиланган ОТМларнинг тегишли кафедралари билан боғланилиб, улардан таклифлар олинди ва Малака талаблари ҳамда ўкув режалар лойиҳаси тайёрланди. Ўкув режалардаги бир қатор фанлар янгиланди ва қолган фанларнинг мазмуни тубдан ўзгартирилди. Ўкув режаларини ишлаб чиқилишида фанлар таркиби, уларнинг мазмуни, маъруза, амалий ва семинар машғулотларига ажратилган юкламалар ҳажми, фанларнинг семестрларда ўқитилиш кетма-кетлиги ҳамда малакавий амалиётларни ўтказиш муддатлари белгиланган меъёрларга мос шакллантирилди.

Ушбу Малака талаблари ва ўкув режалари олий таълимга қўйилган талабларни ўзида тўлиғича акс этириди ва меъёр талабларига жавоб беради, олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификаторига мос равишда республикамизда олиб борилаётган ислоҳотлардан келиб чиқиб, халқ хўжалигига замонавий инновацион технологиялар бўйича чукур билим ҳамда амалий кўникмаларни бажаришга мўлжалланган. Малака талаблари республикадаги асосий кадрлар буюртмачи ва истеъмолчиеси бўлган вазирлик, идора, корхона ва ташкилотлар ҳамда Ўзбекистон Республикаси Фанлар Академиясининг тармоқ институтлари, турдош олий таълим муассасалари билан келишилган.

Кун тартибидаги мазкур масала бўйича йигилишда билдирилган фикр-мулоҳазалар ва таклифлар асосида муҳокамадан сўнг **ҚАРОР ҚИЛИИДИ:**

Тошкент давлат шарқшунослик институти профессор-ўқитувчилари томонидан кадрлар истемолчилари талаблари ва хорижий тажрибалар асосида ишлаб чиқилган 10 та таълим йўналишлари бўйича Малака талаблари ва ўкув режалари маъқуллансан.

1. 2. Хорижий тажрибалар асосида ишлаб чиқилган 10 та таълим йўналишлари Малака талаблари ва ўкув режаларини Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигига ташкил қилинган ишчи гуруҳ вакиллари томонидан экспертизадан ўтказиш ҳамда ўрнатилган тартибда тасдиqlаниши учун Олий ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълим мини Ривожлантириши марказига топширилсин.

Мажлис раиси, ТДШИ ректори,
ф.ф.д., профессор

Котиба

Тошкент давлат шарқшунослик институти таълим йўналишлари ва магистратура
мутахассисликлари бўйича малака талабларининг асосий
кадрлар истеъмолчилари билан

КЕЛИШУВ ДАЛОЛАТНОМАСИ

Тошкент ш.

“10” 08 20118 й.

Биз қўйида имзо қўювчилар – Тошкент давлат шарқшунослик институти ректори А.Маннонов, Ўзбекистон Миллий университети ректори А.Марахимов, Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети ректори А.Абдувахитов, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети ректори Ф.Рахимов Тошкент давлат шарқшунослик институти томонидан “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”га мувофиқ ишлаб чиқилган 10 та таълим йўналишлари ва 11 та магистратура мутахассисликлари малака талаблари ва ўқув режалари билан танишиб, келишув ҳақида ушбу далолатномани туздик.

Малака талаблари ҳамда ўқув режаларининг ишлаб чиқилишида Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли карорлари, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-хх-сонли топшириғи ҳамда олий таълим соҳасини тартибга солувчи бошқа меъёрий-хукукий хужжатлар, шунингдек, ҳалқаро тажрибаларга асосланилган.

Мазкур малака талаблари ва ўқув режаларининг ишлаб чиқилишида асосий кадрлар истеъмолчилари томонидан қўйилган талаблар ҳам инобатга олинган.

Ишлаб чиқилган малака талаблари ўринатилган тартибда тасдиққа тавсия этилиши мақсадга мувофиқ.

Тошкент давлат шарқшунослик институти
ректори

A. Маннонов

Ўзбекистон Миллий университети
ректори

A. Марахимов

Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия
университети ректори

A. Абдувахитов

Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари
университети ректори

F. Раҳимов

Тошкент давлат шарқшунослик институти томонидан тайёрланган
5120100 - *Филология ва тилларни ўқитиши (шарқ тиллари бўйича)*
бакалавриат таълим йўналиши учун тузилган малака талабларига

ТАҚРИЗ

5120100 - *Филология ва тилларни ўқитиши (шарқ тиллари бўйича)*
бакалавриат таълим йўналиши учун тузилган мазкур Малака талаблари
мазмунида шарқшунос-филолог ихтисослигига эга бўлиши лозим бўлган
барча касбий талаблар асослаб берилган.

Мазкур йўналиш учун тузилган Малака талаблари бир неча бўлимдан
иборат бўлиб, унда бакалавр таълим йўналишида таҳсил оладиган
талабаларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар,
касбий фаолиятларига қўйиладиган малака талаблари, илмий-тадқиқот
фаолияти, маънавий-маърифий фаолияти, ташкилий-бошқарув фаолият,
педагогик (умумий ўрта, ўрта маҳсус, касб-хунар таълими тизимида),
таржимонлик, консалтинг хизмати фаолиятлари назарда тутилган. Фанлар
блокида умумметодологик фанлар ҳамда мутахассислик фанлари
киритилган. Шу билан бир қаторда малака амалиётини ўташ зарурӣ бир
босқич сифатида ўқув режага киритилган.

Бакалавр таълим йўналишида таҳсил олаётган талабаларнинг илмий-
тадқиқот йўналишида олиб борадиган фаолияти учун зарур бўлган билим ва
қўникмаларни шакллантириш учун ўқув режага назарий ва амалий
билимларни берувчи фанлар киритилган. Жумладан, “Асосий ўрганилаётган
тил”, “Асосий ўрганилаётган тил филологиясига кириш”, “Асосий
ўрганилаётган тил лексикологияси”, “Асосий ўрганилаётган тил назарий
грамматикаси” каби фанлар ўрин олган.

5120100 - *Филология ва тилларни ўқитиши (шарқ тиллари бўйича)*
бакалавриат таълим йўналиши учун тузилган малака талаблари шу соҳа
бакалаври даражасини олиш учун керакли бўлган барча талабларни кўзда
тутган ҳолда тузилган. Мазкур хужжат шу турдаги хужжатларга қўйиладиган
барча талабларга жавоб беради. Уни ўқув жараёнига татбиқ этиш мумкин.

А.Навоий номидаги Тошкент давлат
ўзбек тили ва адабиёти университети,
факультет декани, ф.ф.д.
Б. Абдушукуров

Тошкент давлат шарқшунослик институти томонидан тайёрланган
5120100 - *Филология ва тилларни ўқитиши (шарқ тиллари бўйича)* бакалавриат
таълим йўналиши учун тузилган малака талабларига

ТАҚРИЗ

5120100 - *Филология ва тилларни ўқитиши (шарқ тиллари бўйича)* бакалавриат таълим йўналиши учун тузилган мазкур Малака талаблари мазмунида шарқшунос-филолог ихтисослигига эга бўлиши лозим бўлган барча касбий талаблар асослаб берилган.

Мазкур йўналиш учун тузилган Малака талаблари бир неча бўлимдан иборат бўлиб, унда бакалавр таълим йўналишида таҳсил оладиган талабаларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар, касбий фаолиятларига қўйиладиган малака талаблари, илмий-тадқиқот фаолияти, маънавий-маърифий фаолияти, ташкилий-бошқарув фаолият, педагогик (умумий ўрта, ўрта маҳсус, касб-хунар таълими тизимида), таржимонлик, консалтинг хизмати фаолиятлари назарда тутилган. Фанлар блокида умумметодологик фанлар ҳамда мутахассислик фанлари киритилган. Шу билан бир қаторда малака амалиётини ўташ зарурӣ бир босқич сифатида ўқув режага киритилган.

Бакалавр таълим йўналишида таҳсил олаётган талабаларнинг илмий-тадқиқот йўналишида олиб борадиган фаолияти учун зарур бўлган билим ва қўникмаларни шакллантириш учун ўқув режага назарий ва амалий билимларни берувчи фанлар киритилган. Жумладан, “Асосий ўрганилаётган тил”, “Асосий ўрганилаётган тил филологиясиға кириш”, “Асосий ўрганилаётган тил лексикологияси”, “Асосий ўрганилаётган тил назарий грамматикаси” каби фанлар ўрин олган.

5120100 - *Филология ва тилларни ўқитиши (шарқ тиллари бўйича)* бакалавриат таълим йўналиши учун тузилган малака талаблари шу соҳа бакалаври даражасини олиш учун керакли бўлган барча талабларни кўзда тутган ҳолда тузилган. Мазкур ҳужжат шу турдаги ҳужжатларга қўйиладиган барча талабларга жавоб беради. Уни ўқув жараёнига татбиқ этиш мумкин.

Г. Агзамова
ЎзДЖТУ, катта ўқитувчи

Тошкент давлат шарқшунослик институти томонидан тайёрланган
5120100 - *Филология ва тилларни ўқитиши (шарқ тиллари бўйича)* бакалавриат
таълим йўналиши учун тузилган малака талабларига

ТАҚРИЗ

5120100 - *Филология ва тилларни ўқитиши (шарқ тиллари бўйича)* бакалавриат таълим йўналиши учун тузилган мазкур Малака талаблари мазмунида шарқшунос-филолог ихтисослигига эга бўлиши лозим бўлган барча касбий талаблар асослаб берилган.

Мазкур йўналиш учун тузилган Малака талаблари бир неча бўлимдан иборат бўлиб, унда бакалавр таълим йўналишида таҳсил оладиган талабаларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар, касбий фаолиятларига қўйиладиган малака талаблари, илмий-тадқиқот фаолияти, маънавий-маърифий фаолияти, ташкилий-бошқарув фаолият, педагогик (умумий ўрта, ўрта маҳсус, касб-хунар таълими тизимида), таржимонлик, консалтинг хизмати фаолиятлари назарда тутилган. Фанлар блокида умумметодологик фанлар ҳамда мутахассислик фанлари киритилган. Шу билан бир қаторда малака амалиётини ўташ зарурӣ бир босқич сифатида ўқув режага киритилган.

Бакалавр таълим йўналишида таҳсил олаётган талабаларнинг илмий-тадқиқот йўналишида олиб борадиган фаолияти учун зарур бўлган билим ва қўниқмаларни шакллантириш учун ўқув режага назарий ва амалий билимларни берувчи фанлар киритилган. Жумладан, “Асосий ўрганилаётган тил”, “Асосий ўрганилаётган тил филологиясига кириш”, “Асосий ўрганилаётган тил лексикологияси”, “Асосий ўрганилаётган тил назарий грамматикаси” каби фанларўрин олган.

5120100 - *Филология ва тилларни ўқитиши (шарқ тиллари бўйича)* бакалавриат таълим йўналиши учун тузилган малака талаблари шу соҳа бакалаври даражасини олиш учун керакли бўлган барча талабларни кўзда тутган ҳолда тузилган. Мазкур хужжат шу турдаги хужжатларга қўйиладиган барча талабларга жавоб беради. Уни ўқув жараёнига татбиқ этиш мумкин.

— 3. Арипова, *Imza*
Ўзбекистон ҳалқаро Ислом Академияси,
“Шарқ тиллари” кафедраси мудири, тарих
фанлари номзоди

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус қасб-хунар таълим йўналишлари бўйича ўқув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи кенгашининг “Ижтимоий ва гуманитар фаплар” Ўқув-услубий бирлашмаси мажлисининг

БАЁННОМАСИ

“15” 08 2018 йил

Тошкент шаҳри

Катнашдилар: Бирлашма ранси – А.М. Маннонов

Аъзолари: Ўқув-услубий бирлашма котиби: С.М. Умарова;

ўқув-услубий бирлашма аъзолари ва таклиф этилганлар.

КУН ТАРТИБИ:

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иктиносидёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг камровли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорларида, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-хх-сонли топширигига ҳамда Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирининг 2018 йил 7 июндаги “Олий таълим муассасаларининг янги 2018/2019 ўқув йилига самарали тайёргарлик кўриш ишларини ташкиллаштириш тўғрисида”ги 504-сонли буйруғида белгиланган вазифаларни ижросини таъминлаш мақсадида Тошкент давлат шарқшунослик институти профессор-ўқитувчилари томонидан хорижий тажрибалар асосида ишлаб чиқилган Малака талаблари ва ўқув режаларини муҳокама қилиш ҳамда уни тасдиқлаш учун тавсия этиш.

Эшилди: Ўқув-услубий бирлашма ранси А.М.Маннонов:

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иктиносидёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг камровли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорларида, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-хх-сонли топширигига ҳамда Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирининг 2018 йил 7 июндаги “олий таълим муассасаларининг янги 2018/2019 ўқув йилига самарали тайёргарлик кўриш ишларини ташкиллаштириш тўғрисида”ги 504-сонли буйруғида белгиланган вазифаларни ижросини таъминлаш мақсадида институтда тузилган ишчи гурӯҳ профессор-ўқитувчилари томонидан “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисларни Классификатори”га мувофиқ 10 та бакалавриат таълим йўналишлари ҳамда 11 та магистратура мутахассисларни бўйича ишлаб чиқилган малака талаблари ва ўқув режалари ҳақида аҳборот берди, уни муҳокама қилиш ҳамда ушбу янгидан яратилган малака талаблари ҳақида йигилиш катнашчиларидан фикр-мулоҳаза ва таклифлар билдиришларини сўради.

Сўзга чиқдилар: ТДШИ Ўқув ишлари бўйича проректор Н.Абдуллаев:

Институтдаги барча кафедралар мутахассислари ва турдош олий таълим муассасаларидан мутахассис профессор-ўқитувчиларни жалб қилган ҳолда, чет элдаги мос таълим йўналишлари ва мутахассисларни бўйича таълим олиб бориладиган ОТМлар таълим тизимини изчил ўрганиш натижасида ҳамда белгиланган директив хўжатларга асосланиб, юқорида келтирилган таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисларни бўйича малака талаблари ва ўқув режалари лойихаси қайта ишлаб чиқилди.

Ушбу Малака талаблари ва ўқув режалари олий таълимга қўйилган талабларни ўзида тўлиғича акс эттиради ва мезъёр талабларига тўлиқ жавоб беради, олий таълим йўналишлари ва мутахассисларни классификаторига мос равишда республикамизда олиб борилаётган ислоҳотлардан келиб чиқиб, ҳалқ хўжалигига замонавий инновацион технологиялар бўйича чуқур билим ҳамда амалий кўнимкамаларни бажаринига мўлжалланган. Малака талаблари республикадаги асосий кадрлар буюртмачи ва истеъмолчиси бўлган вазирлик, идора, корхона ва ташкилотлар ҳамда Ўзбекистон Республикаси Фанлар Академиясининг тармоқ институтлари, турдош олий таълим муассасалари билан келишилган.

Юқоридагиларни инобатга олиб, қуидаги такомиллаштирилган малака талаблари ҳамда ўқув режаларини тасдиқлаш учун тавсия этишларингизни сўрайман!

Таълим йўналишлари:

- 5120100 – Филология ва тилларни ўқитиши (шарқ тиллари бўйича);
- 5120100 – Филология ва тилларни ўқитиши (мумтоз тиллар бўйича);
- 5120100 – Филология ва тилларни ўқитиши (хитой филологияси);
- 5120200 – Таржима назарияси ва амалиёти (шарқ тиллари бўйича);
- 5120300 – Тарих (Шарқ мамлакатлари ва минтақалари бўйича);
- 5120300 – Тарих (Марказий Осиё мамлакатлари бўйича);
- 5120700 – Жаҳон сиёсати (минтақалар бўйича);
- 5120700 – Жаҳон сиёсати (Хитой Халқ Республикаси);
- 5120800 – Шарқ фалсафаси ва маданияти;
- 5231000 – Хорижий мамлакатлар иқтисодиёти ва мамлакатшунослик (мамлакатлар ва минтақалар бўйича).

Магистратура мутахассисликлари:

- 5A120101 – Адабиётшунослик (шарқ тиллари ва тадқиқот йўналишлари бўйича);
- 5A120102 – Лингвистика (шарқ тиллари бўйича);
- 5A120103 – Мумтоз филология (турлари бўйича);
- 5A120104 – Матишунослик ва адабий манбашунослик;
- 5A120201 – Қиёсий тилшунослик, лингвистик таржимашунослик (шарқ тиллари бўйича);
- 5A120302 – Тарих (йўналишлар ва мамлакатлар бўйича);
- 5A120304 – Тарихшунослик, манбашунослик ва тарихий тадқиқот усуллари (мамлакатлар бўйича);
- 5A120701 – Халқаро муносабатлар ва ташки сиёсат;
- 5A120801 – Шарқ фалсафаси ва маданияти;
- 5A231000 – Хорижий мамлакатлар иқтисодиёти ва мамлакатшунослик (мамлакатлар ва минтақалар бўйича);

5A231101 – Ташки иқтисодий фаолият (тармоқлар ва фаолият турлари бўйича).

Уларга ишлаб чиқариш ва ИТИларининг мутахассислари, кадрлар буюрмачилари ва истеъмолчилари, турдош ОТМлари билан келишув баённомаси олинган. Сизлардан тайёрланган 10 та таълим йўналишлари ва 11 та магистратура мутахассисликлари бўйича Малака талаблари ва ўкув режаларини муҳокама килиб, ўз фикр-мулоҳазаларингизни билдиришларингизни сўрайман.

Бирлашма аъзоларидан: ф.ф.д., профессор Қ.Содиков, т.ф.д., профессор М.Искоков, PhD Д.Сайфуллаев, и.ф.д., профессор Т.Расуловлар хам сўзга чиқиб, ишлаб чиқилган 10 та таълим йўналишлари ва 11 та магистратура мутахассисликлари бўйича Малака талаблари ва ўкув режаларини замонавий талаблар асосида тайёрланганлиги, уларда хорижий тажрибалар ҳамда гуманитар соҳадаги ислоҳатлар инобатга олинганлигини таъкидладилар. ушбу таълим йўналишлари Малака талаблари ва ўкув режаларини тасдиқлаш учун тавсия этдилар.

А.Манионов - бирлашма раиси, профессор. Институтимиз профессор-ўқитувчилари томонидан ишлаб чиқилган 10 та таълим йўналишлари ва 11 та магистратура мутахассисликлари бўйича Малака талаблари ва ўкув режалари олий таълим талаблари асосида тайёрланган, уларда Республикаизда гуманитар соҳада рўй бераётган иқтисодий ислоҳатлар ҳамда ҳалқаро тажрибалар тўлиғича ўз аксини топган, деб ўйлайман. Шунинг учун муҳокамага кўйилган 10 та таълим йўналишлари ва 11 та магистратура мутахассисликларининг Малака талаблари ва ўкув режаларини маъқуллаш ва тасдиқлаш учун тавсия этишларингизни сўрайман.

Йигилиш аъзоларининг билдирган фикр ва мулоҳазаларини эътиборга олиб “Ижтимоий ва гуманитар фанлар” ўкув-услубий бирлашмаси ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. Тошкент давлат шарқшунослик институти профессор-ўқитувчилари томонидан кадрлар истемолчилари талаблари ва хорижий тажрибалар асосида ишлаб чиқилган 10 та таълим йўналишлари ва 11 та магистратура мутахассисликлари бўйича Малака талаблари ва ўкув режалари маъқуллансан.

2. Хорижий тажрибалар асосида ишлаб чиқилган 10 та таълим йўналишлари ва 11 та магистратура мутахассисликлари Малака талаблари ва ўкув режалари Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигига ташкил қилинган ишчи гурӯҳ вакиллари томонидан экспертизадан ўтказиш ҳамда ўрнатилган тартибида тасдиқланиши учун Олий ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълим мини Ривожлантириш марказига топширилсин.

“Ижтимоий ва гуманитар фанлар”

Ўкув-услубий бирлашмаси раиси, ф.ф.д., профессор

Бирлашма котиби:

А.МАНИНОВ

С.УМАРОВА

**5120100 – Филология ва тилларни ўқитиши (шарқ тиллари бўйича) таълим йўналиши бўйича
Малака талабининг ишлаб чиқилишига
ТУШУНТИРИШ ХАТИ**

5120100 – Филология ва тилларни ўқитиши (шарқ тиллари бўйича) бакалавриат таълим йўналишини малака талабини ишлаб чиқишида куйидаги меъёрий-хукукий хужожатларга асосланилди:

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли карори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иктисодиёт соҳалари ва тармокларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли карори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўкув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишган қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли карори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғи;

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирининг 2018 йил 7 июндаги “олий таълим муассасаларининг янги 2018/2019 ўкув йилига самарали тайёргарлик қўриш ишларини ташкиллаштириш тўғрисида”ги 504-сонли бўйруги.

Малака талабини ишлаб чиқишида бакалавриат таълим йўналиши битирувчиларига кадрлар истеъмолчилик томонидан кўрсатилган малака талаблари хисобга олинган.

Олдинги бакалавриат таълим йўналиши ўкув режасидаги юклама ҳажми билан киёслаганда янги малака талаби бўйича бакалавриатда “Гуманитар ва ижтимоий-иктисодий фанлар” ва “Математик ва таббий-илмий фанлар” блоклари бирлаштирилиб, номи «Гуманитар ва таббий-илмий фанлар”га ўзгартирилди ва умумий юклама ҳажми 15-20 %дан 20-30%гача оширилди. “Умумкасбий фанлар” блокининг ҳажми 45-50 %дан 30-50 %гача, “Ихтисослик фанлари” блокнинг ҳажми 10-15%дан 20-35 %гача кўпайди. Шу билан бирга бакалавриатда назарий таълим билан ишлаб чиқаришни боғлаш учун малакавий амалиёт муддатлари 16 хафтадан 30 хафтага оширилди ва аудитория машғулотларининг ҳафталик юкламаси 32 соатдан 30 соатга кискартирилди.

Ушбу малака талаб “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури”нинг мақсади ва вазифаларининг, шунингдек таълим-тарбияга йўналтирилган ҳамда Президент, Вазирлар Маҳкамасининг карор-фармонларини мукаммал амалга оширилишига қаратилган.

Малака талаби дастурида миллий мустакиллик, демократия, бой миллий ва мъянавий анъаналар, ҳалқнинг теран интеллектуал имкониятлари ва умуминсоний кадрияллари хисобга олинди.

Малака талаби асосида таълим оловчиларда чукур билим, мустакил фикрлаш, юксак қасбий малакавий кўнишка шаклланиши таъминланади.

Ушбу малака талаби ҳаликаро тажриба, техника, технологиялар, фаннинг ривожланиш даражаси ва ютуклари иктисодий устуворлик шароитида кадрларга нисбатан ишлаб чиқариш ва амалиётда қўйиладиган талабларни хисобга олган ҳолда илмий асосланади.

Ўкув юкламасининг оддийдан мураккабга қараб тузилишига эришилганлиги натижасида таълим оловчиларнинг қобилиятлари ва эҳтиёжларига қўра таълимни табақалаштириш имкониятлари хисобга олинди.

Таълим оловчилар ва битирувчиларни тайёрлаш, таълим фаoliyati сифатини баҳолаш мезонлари ва тартибларининг белгиланган меъёрий-коидаларга мослигига эришилди.

Малака талабнинг қулавлиги - унинг баъжарилишини назорат қилиш, меъёр ва талаблари бузилишининг олдини олиш имкониятлари инобатга олинган бўлиб, таълим йўналишининг малака талабини ишлаб чиқишида мухим аҳамият қасб этди.

5120100 – Филология ва тилларни ўқитиши (шарқ тиллари бўйича) бакалавриат таълим йўналишига тажрибада текширувдан ўтган таълим ҳамда ишлаб чиқариш амалий фаолиятларининг илгор меъёrlари киритилди.

Малака талабини ишлаб чиқишида мамлакат ижтимоий-иктисодий тарақиётининг истиқболлари, жамият эҳтиёжи, фан, техника, технология ва маданият ютиклари, кадрлар тайёрлаш борасида жаҳон тенденцияларидан келиб чиқиб, иктисодиёт соҳаларининг модернизациялашув шароитида кадрлар истеъмолчилигининг талабларини олий таълим мазмунига тезкор жорий этишига тегишли шароитлар яратиш, олий таълим давлат талим стандартларини ҳаликаро амалиётдаги академик стандартлар билан уйгунаштирилди ҳамда уларни узвийлиги таъминланди.

Тошкент давлат шарқшунослик институти
ўкув ишлари бўйича проректори

Н.А. Абдуллаев

5120100 – Филология ва тилларни ўқитиши (шарқ тиллари бўйича) бакалавриат таълим йўналиши ўкув жараёни жадвали ва ўкув режасининг 2017 йилда тасдиқланган ўкув режаси билан қиёсий-солиштирма жадвали

I. ЎКУВ ЖАРАЁНИ ЖАДВАЛИ

2017 йилдаги ўкув режа бўйича

Курс													ЖАМІИ	Ўкув жараёни шундан				Хамаси		
	Хафталар													Назарий таълим	Аттестациялар	Малака амалиётини битирув мазакавий иши	Таътил			
	Сентябрь	Октябрь	Ноябрь	Декабрь	Январь	Февраль	Март	Апрель	Май	Июнь	Июль	Август		1	36	4	2	10 52		
I	1 2 3 4 5	6 7 8 9	10 11 12 13	14 15 16 17	18 19 20 21	22 23 24 25	26 27 28 29	30 31	32 33 34 35	36 37 38 39	40 41 42 43	44 45 46 47	48 49 50 51	52	A A М М Т Т Т Т Т Т Т	42	36	4	2	10 52
II														A A М М Т Т Т Т Т Т Т	42	36	4	2	10 52	
III														A A М М М М М М Т Т Т Т	46	36	4	6	10 52	
IV	М М М М М М М М													А А Д Д Б Б Б Б Д Т Т Т Т	42	22	7	8 5 6	48	
															172	130	19	18 5 32	204	
	Жами:																			

Назарий таълим

A

Аттестация

M

Малака амалиёт

D

Давлат аттестацияси

B

Битирув мазакавий иши

T

Таътил

2018 йил ўкув режаси бўйича

Курс													ЖАМІИ	Ўкув жараёни хафталари сони: шундан				Хамаси		
	Хафталар													Назарий ва амалий таълим	Аттестациялар	Малака амалиётини битирув мазакавий иши	Таътил хафталари сони			
	Сентябрь	Октябрь	Ноябрь	Декабрь	Январь	Февраль	Март	Апрель	Май	Июнь	Июль	Август		1	34	4	4	10 52		
I	1 2 3 4 5	6 7 8 9	10 11 12 13	14 15 16 17	18 19 20 21	22 23 24 25	26 27 28 29	30 31	32 33 34 35	36 37 38 39	40 41 42 43	44 45 46 47	48 49 50 51	52	Т Т А А	42	34	4	4	10 52
II														Т Т А А	42	34	4	4	10 52	
III														Т Т А А	42	34	4	4	10 52	
IV	М М М М М М М М													М М М М М М Т Т М М М А	42	20	6	10 6 6	48	
															168	122	18	22 6	36 204	
	Жами:																			

Назарий ва амалий таълим

A

Аттестациялар

M

Малака амалиёт

D

Давлат аттестацияси

B

Битирув мазакавий иши хизояси билан

T

Таътил

Т/р	Ўкув фанлари, блоклар ва фаолият турларининг номлари	2017 йилдаги ўкув режа бўйича			2018 йилдаги ўкув режа бўйича			Аудитория юкламаси фарки +/-	Изоҳ*		
		Юклама жамки, ва соат ва % да			Юклама жамки, ва соат ва % да						
		Умумий	%	Аудитория	Умумий	%	Аудитория				
1.00	Гуманитар ва ижтимоий-интилоҳий фанлар	1102	15,7	666	1662	25	932	+560	Блокнинг номларини Гуманитар ва табиий илмий фанлар деб ўзgartirилди		
1.01	Ўзбекистон тарихи	90		54	78		52	-12			
1.02	Миллӣ тоя. Ўзбекистонни ривожлантириш стратегияси	60		36			52	+18	Ўзбекистонни ривожлантириш стратегияси. Фуқаролик жамияти деб номланди		
1.03	Фуқаролик жамияти	90		54							
1.04	Динишунослик	60		36	64		36	+4			
1.05	Фалсафа	118		72	128		72	+10			
1.06	Иқтисодидёт назарияси	60		36				-60	Ўкув режадан чиқарилди		
1.07	Ўзбек (рус) тили	150		90	184		102	+34			
1.08	Хорижий тили	356		216	880		488	+524			
1.09	Жиҳомоний маданияти	118		72	128		68	+10	номи Жиҳомоний тарбия ва спорт деб ўзgartirилди		
2.00	Математик ва табиий-илмий фанлар	1138	16,2	672				-1138	1-блок билан бирлашди		
2.01	Тил таълимида ахборот-коммуникация технологиялари	184		108	122		68	-62			
2.02	Тиеншунунослик	134		80	98		54	-36	2-блокка ўтказилди		
2.03	Адабнётшунунослик	98		58	98		54		2-блокка ўтказилди		

2.04	Нұтқ мадданияти	62		36	62		34		3-блокка ўтказилди
2.05	Синхрон таржима	110		66	144		80	+34	3-блокка ўтказилди
2.06	Илмий ини ассоции (аннотация, рефераттада, интерпретация)	122		72	62		34	-60	3-блокка ўтказилди
2.07	Мамлакатшынослик	244		144	184		102	-100	
2.08	Экология ва атроф-мухиттни мухофаза килиш	62		36				-62	Үқув режадан чикарилди
2.09	Таплов фанлари	122		72	72			-122	Үқув режадан чикарилди
3.00	Умумқасбий фанлар	3384	48,2	1998	3082	47	1714	-302	2-блок деб ўзгартырилди
3.01	Ассоций шарқ тили	2128		1256	2126		1180	-2	
3.02	Тиңиң үрганилағстан мамлакат адабиеті	484		286	512		284	+28	
3.03	Шарқ тилинин үкиттін методикасы	122		72	124		68	+2	3-блокка ўтказилди
3.04	Гарб тили	514		304				-514	1-блокка ўтказилди
3.05	Таплов фанлари	136		80	154		84	+18	
4.00	Ихтисослық фанлар	968	13,8	572	1144	17	640	+176	3-блок деб ўзгартырилди
4.01	Ассоций шарқ тили филологиясынан кириш	62		36	62		34		
4.02	Ассоций шарқ тили назарий грамматикасы	74		44	72		40	-2	
4.03	Ассоций шарқ тили лексикологиясынан	62		36	62		34		
4.04	Құшимча шарқ тили	514		304				-514	Үқув режадан чикарилди
4.05	Кәсбий педагогика ва психология	122		72				-122	Үқув режадан чикарилди
4.06	Таплов фанлари	134		80	768		426	+634	
5.00	Құшимча фанлар	428	6,1	252	396		220	-32	
	ЖАМИЕ:	7020	100	4160	6588	100	3660	-756	
	Малакавий амалиёті	972			1188			+216	Малакавий амалиёттің үтказиши 18 хафтадан 22 хафтага үзайтырıldı
	Битирүв малакавий ини	270			324			+54	
	Аттестациялар	1026			972			-54	
	ЖАМИЕ:	2268			2484			+216	
	ХАММАСИ:	9288			9072			-216	

Изоҳ: 2018 йил үқув режасида “Гуманитар ва ижтимоий-иктисодий фанлар” ва “Математик ва табиий-илмий фанлар” блоклари бирлаштирилиб, номи “Гуманитар ва табиий-илмий фанлар”га ўзгартырилди, фанлар сони 18 тадан 10 тага камайтирилди, умумий юклама ҳажми 31,9%дан 25%га камайтирилди.

“Умумқасбий фанлар” 3-блок 2-блок деб ўзгартырилди, үқув юклама ҳажми 48,2%дан 47%гача камайтирилди.

“Ихтисослық фанлар” 4-блок 3-блок деб ўзгартырилди, үқув юклама ҳажми 13,8% дан 17% гача оширилди.

Шу билан бирга бакалавриатда назарий таълим билан ишлаб чикаришни боғлаш учун малакавий амалиёт мұддатлари 18 хафтадан 22 хафтага оширилди, аудитория машгүлолтарининг ҳафталиқ юкламаси 32 соатдан 30 соатға кисқартырилди.

Үқув ишлар бўйича проректор

Н.Абдуллаев

5120100 – Филология ва тилларни ўқиттиши (тиллар бўйича) таълим йўналиши бўйича бакалавриатура давлат таълим стандартининг халиқаро миқёсдаги бошқа таълим стандартлари билан киёсий таққослаш

Бакалавриатурада таълим жараёнининг умумий кўрсаткичлари

№	Таълим жараённи	Ўзбекистон Республикаси (бакалавриатура) (ГошДШИ мисолида)	Хитой Халиқ Республикаси (Сиан университети, Пекин кам соили миилатлар университети мисолида)	Корея Республикаси (Бакалавр)	Япония
1.	Бошланиши	12 йиллик узлуксиз таълимдан сўнг	12 йиллик узлуксиз таълимдан сўнг	12 йиллик узлуксиз таълимдан сўнг	12 йиллик узлуксиз таълимдан сўнг
2.	Давомийлиги	4 йил	4 йил	4 йил	4 йил
3.	Таълим олувчилик сони	400-500 талаба	10000-15000 талаба	9465 талаба (хар бир институтга)	5000-6000
4.	Ўтиш жойлари	ОТМлар (институт, университетлар)	XXРнинг барча институт ва университетлари, шахсий таълим даргоҳлари.	Корея Республикаси институт ва университетлари, шахсий таълим даргоҳлари.	Барча Университетларнинг филология факультети, илмий-тадқиқот маркази ва унинг филиаллари, хориждаги турдош университетларнинг филология факультетлари ёки бўлимлари.
5.	Таълим берувчилар	Мутахассислик бўйича магистр даражасига эга бўлганлар, Филология ва шарқшунослик мутахассислиги бўйича фан номзодлари ва фан докторлари, бошқа гуманитар ва ижтимоий фанлар бўйича фан номзодлари ва фан докторлари.	Мутахассислик бўйича магистр даражасига эга бўлганлар ва фан докторлари.	Мутахассислик бўйича магистр даражасига эга бўлганлар ва фан докторлари.	Мутахассислик бўйича магистр даражасига эга бўлганлар ва фан докторлари.
6.	Таълим жараёнини кузатиш ва назорат қилиши	Куйидаги тартибда амалга оширилади: Ўқув бўлими – факультет декани – мутухассис чиқарувчи кафедра мудири – модератор (бевосита таълим берувчи профессор-ўқитувчи) – талаба.	Куйидаги тартибда амалга оширилади: Факультет декани ва кафедра мудири ва таълим берувчи ўқитувчи томонидан.	Корея таълим вазирлиги	Япония таълим вазирлиги

Бакалавриатурада таълим жараёнининг таркиби

№	Таълим жараёни	Ўзбекистон Республикаси	Хитой Халқ Республикаси (Сиан университети, Пекин кам сонли миллатлар университети мисолида)	Корея Республикаси (Бакалавр)	Япония
1.	Назарий таълим	Асосий қисми маъруза ва семинар машғулотлари кўринишида асосий база - олий таълим муассасаларида ўтказилади.	Асосан маъруза ва амалий машғулотлар кўринишида ўтказилади. ОТМга тегишли филология факультетлари базасида ва қисман амалиёт ўтиладиган муассасаларда	Асосий қисми маъруза ва семинар машғулотлари кўринишида асосий база - олий таълим муассасаларида ўтказилади.	Асосий қисми маъруза ва семинар машғулотлари кўринишида асосий база - олий таълим муассасаларида ўтказилади.
2.	Амалий таълим	Ўқув дастурида кўрсатилган ротациялар кўринишида ОТМ, умумий ўрга таълим, ўрга касб-хунар таъими, турдош ОТМлар, академик лицей ва ўрга таълим мактабларида, тил марказларида, мавзулар бўйича кўлёзмалар фондида, адабиёт музейда амалга оширилади.	Ўқув дастурида кўрсатилган мавзулар бўйича Олий таълим даргоҳида, тил академиясида, кутубхоналарда амалиёт ўтиладиган муассасаларда, илмий-тадқиқот марказлари ва уларнинг филиалларида амалга оширилади.	Ўқув дастурида кўрсатилган мавзулар бўйича Олий таълим даргоҳида, тил академиясида, кутубхоналарда амалга оширилади.	Ўқув дастурида кўрсатилган мавзулар бўйича Олий таълим даргоҳида, тил академиясида, кутубхоналарда амалга оширилади.
3.	Илмий-тадқиқот ишлари	Бакалавриатурада таълим олувчилар танлаган мавзуси бўйича диссертация ишини асосан ОТМдаги кафедраларда, кутубхоналарда, илмий тадқиқот институтларида, кўлёзмалар фондида кафедра белгилаган профессор-ўқитувчи илмий раҳбарлигига амалга оширади. Илмий изланиш давомида илмий мақолалар, тезислар ёзиш, республика ва халқаро илмий анжуманларда иштирок этиш ва маъруза қилиш билан шуғулланадилар.	Бакалавриатурада талаба танлаган мавзуси бўйича диссертация ишини илмий раҳбар назорати остида амалга оширади. Мавзу ўқиш жараёнида талаба томонидан танланади. Мавзу доирасида битирувчи иккита илмий мақола ёзиши шарт.	Талаба танлаган мавзуси бўйича илмий ишини илмий раҳбар назорати остида амалга оширади. Мавзу ўқиш жараёнида талаба томонидан танланади.	Талаба танлаган мавзуси бўйича илмий ишини илмий раҳбар назорати остида амалга оширади. Мавзу ўқиш жараёнида талаба томонидан танланади.
4.	Мустақил таълим	Ўқув режада белгиланган соат асосида	Илмий мавзулари	Мавзуга оид презентация	Мавзуга оид презентация ва

		муайян кунларда таңланган мавзууни мустақил равишида тайёрлаб йўриқномада бергиланган (реферат, эссе, слайд-тақдимот, маъруза, курс иши ва бошка) шаклларда мавзу берган ўқитувчига топширади.	юзасидан мустақил иш олиб борадилар ва тизимли равишида мустақил ишлари натижаларини эссе ва тақдимотлар шаклида илмий раҳбар (маслаҳатчи)ларига тақдим этадилар.	ва тақдимотлар ва гурухларда ишлаш. (1 ойлик муддат билан)	тақдимотлар ва гурухларда ишлаш. (1 ойлик муддат билан)
5.	Таълим жараёнида баҳолаш	Бакалаврларнинг назарий ва амалий кўнкмалар, илмий-тадқикот ишлари бўйича билимларни баҳолаш рейтинг тизими асосида жорий, оралиқ, якуний баҳо кўринишида ва ҳар ярим йиғлилар ва йиғлилар аттестация кўринишида амалга оширилади. Якуний давлат имтиҳон саволлари ёзма, тест кўринишида ва амалий кўнкмаларни намойиш этиш кўринишида талаб қилинади.	Ҳар бир фандан курс иши ёки оғзаки жавоб тарзида фан ўқитувчисига HSK 6 даражали градация бўйича хитой тили бўйича билим—кўнкмаларни баҳолаш тизими асосида топширилади. Якуний давлат имтиҳон ёзма иш шаклида амалга оширилади.	Ҳар бир фандан курс иши ёки оғзаки жавоб тарзида фан ўқитувчисига А, В, С баҳолаш тизими асосида топширилади. Якуний давлат имтиҳон ёзма иш шаклида амалга оширилади.	Ҳар бир фандан курс иши ёки оғзаки жавоб тарзида фан ўқитувчисига А, В, С баҳолаш тизими асосида топширилади. Якуний давлат имтиҳон ёзма иш шаклида амалга оширилади.

Бакалавриатурада таълим жараёнининг мазмуни ва давомийлиги

Ўзбекистон Республикаси	Муддати	Хитой Халқ Республикаси (Сиан университети, Пекин кам сонли миллатлар университети мисолида)	Муддати	Корея Республикаси (Бакалавр)	Муддат	Япония	Муддат
Умумкасбий фанлар							
1. Асосий шарқ тили (хитой тили, корейс тили ва япон тили)	1-8- семестр (2126 соат)	Хитой тили	1-8-семестр	Корейс тили	1-8-семестр	Япон тили	1-8-семестр

2. Тили ўрганилаётган мамлакат адабиёти	3-8 семестр (512 соат)	Тили ўрганилаётган мамлакат адабиёти	1-8 семестр	Тили ўрганилаётган мамлакат адабиёти	3-8 семестр	Тили ўрганилаётган мамлакат адабиёти	1-8 семестр
3. Тилшунослик	1- ва 8-семестр (96 соат)	Тилшуносликка кириш	1- семестр	Тилшуносликка кириш	1- семестр	Тилшуносликка кириш	1- семестр
4. Адабиётшунослик	2- ва 7-семестр (96соат)	Адабиётшуносликка кириш	1- семестр	Адабиётшуносликка кириш	1- семестр	Адабиётшуносликка кириш	1- семестр

Ихтисослик фаналари

1. Асосий шарқ тили филологиясига кириш	3- семестр (60 соат)	-	-	-	-	-	-
2. Асосий шарқ тили назарий грамматикаси	7-8- семестр (72 соат)	Ўрганилаётган тил наазарий грамматикаси	8- семестр	Ўрганилаётган тил наазарий грамматикаси	8- семестр	Ўрганилаётган тил наазарий грамматикаси	8- семестр
3. Асосий шарқ тили лексикологияси	5-семестр (60 соат)	Ўрганилаётган тил лексикологияси	6-семестр	Ўрганилаётган тил лексикологияси	6-семестр	Ўрганилаётган тил лексикологияси	6-семестр
4. Шарқ тилларини ўқитиш методикаси	5-6- семестр (122 соат)	Асосий ўрганилаётган тил ўқитиш методикаси	6- семестр	Асосий ўрганилаётган тил ўқитиш методикаси	6- семестр	Асосий ўрганилаётган тил ўқитиш методикаси	6- семестр
5. Синхрон таржима асослари	7-8семестр (144 соат)	Таржима назарияси ва амалиёти	4-8 семестр	Таржима назарияси ва амалиёти	4-8 семестр	Таржима назарияси ва амалиёти	4-8 семестр

Изоҳ: 5120100 – Филология ва тилларни ўқиттиши (тиллар бўйича) таълим йўналиши ҳозирги кунда жуда долзарб йўналиш бўлиб, нафакат Ўзбекистон Республикаси балки бошқа Европа, Америка, Осиё, МДҲ давлатлари олий таълим тизимида ҳам доимий изланишни, тахлил қилиш ва мукаммаллаштиришни талаб қилмоқда. Юқоридаги маълумотларга асосан шуни айтиш мумкинки, 5120100 – Филология ва тилларни ўқиттиши (тиллар бўйича) давлат таълим стандарти жаҳон андозаларига мос равишда бўлиб, бошқа давлатларнинг таълим дастурларига ўхшаш томонлари ҳамда ўзига хос хусусиятлари билан ажralиб туради.